

Szépül és fiatalodik a vén Buda...

A Vár a tudomány fellegvára lesz

Az Áttila-utca és az Alagút-utca sarkán egyszerre három autobus is fordulnak. A 2-es lékez, a 3-as befordul az Alagút felé, a 30-as pedig rohog tovább, a Gellérthegy irányába.

— *Micsoda forgalom!* — csapja össze szörnyülködve kezét a csendhez szokott budai polgár. Vajjon mi szól majd akkor, ha megnyílik a Lánchíd is?

Amikor 1945 február 12-én a Várban kitámolyoghattak végre az emberek az óvóhelyekről, vigasztalan, nyomasztóan sötét kép tárult szemük elé. A 828 épületből mindössze négy maradt meg épességben és a 6700 lakásból csak 1711-ben lehetett lakni. Hatalmas gyászstér, nagy temető volt a Krisztina, a 23.180 főnyi lakosságból mindössze 12.865 embert talált itt a felszabadulás. Sokan elutaztak, de igen sokan meg is haltak. Közvetlenül a felszabadulás után nem kevesebb, mint 1800 polgári halottat emettek el a hevenyészett sírgödörökben.

Megifjodik a vén Buda

Erről mesél a mult, erről mesélnek a romok fent a Várban, de lent s az utcákban és a szűk sikátorokban is. A romos falak oldalához azonban már egyre több helyen magas llványok tapadnak s a szemlélődő mber csak azt látja egyik napról a másira, hogy „megifjodik“ egy öreg ház a vén Budán és a Várban...

Az omladékokat elhordták, a tetőket elhelyreállították, az épességben maradt egy ház körül ma már 660 helyreállított, vagy teljesen újjáépített házat találunk. A lakások száma mármét megközelíti a régi számot: 5998 helyreállított, vagy újonnan épített lakások száma, a lakosság 17.295-re uzzadt. A régi testőrlaktanyák helyén modern bérpaloták állnak.

Kilenc iskola van az első kerületben s az ostrom után mind a kilenc asználhatatlanná vált. A Petőfi-gimnáziumot újjáépítették, a többi iskolát is helyreállították. A budavári kolát éppen a közeljövőben tantermeinek felszerelésével együtt a Áncsics-utcai volt Hatvany-palotába költöztetik át. Míg az 1945—46-os névben csak 1382 volt a tanulók száma, ma már 2810 tanuló jár iskolába.

Szép park zölde a Vérmezőn

Mozgalmas nagyon a vén Krisztina. Árszekerek dübörögnek már ötödik szüneteje az utcákon s hordják az omladékokat, hogy betemessék a Vérmezőt, a nagy gyásztemetőt a Krisztina szívében. Eddig már 120 ezer öbméter törmelékkel szállítottak a érmezőre. A régi vesztőhelyből park sz, a játszótéren kora reggeltől sőt estig gyermekcsereg zsi bong. Pá zsiós már a Vérmező egyharmad-része és a Horváth-kertr is.

A Krisztinában helyreállt a rendes élet. Az Alagúton át megint szabad az út. Novemberben megnyílik a Lánchíd, a teljesen öökretett úthálózat kijavítva az I. és XII.-ik kerület között, az újjáépített Márvány-utcai híd biztosítja az összeköttetést. Négy autobusvonal szeli át a kerületet, a romokbanhevert déli vasút érkezési oldalán új pályaudvar áll, amelynek forgalma hónapról hónapra növekedik. Míg 1945-ben csak másfélmillió volt itt az utasforgalom, addig ez a szám 1948-ban már 4 millió 600 ezerre növekedett.

Az I. kerület nem ipari kerület, nincsenek nagy számmal üze me i. Mindössze két üzem található itt: az Állami nyomda és a Dávid-dobozgyár. Erre a két üzemre azonban büszke a kerület minden lakója. Május elsején mindkét üzemre — az Állami nyomdára már másodszerrel felkerült az él-üzem jelvény. Két Kossuth-díjas író: Tersánszky Józsi Jenő és Zek Zoltán és két Kossuth-díjas munkásújtó: Dunai Ernő és Lehrbaum Ferenc növeli a kerület jó hírét.

Az I. kerület már nemcsak a nyugdíjasok, tisztviselők, kereskedők, iparosok kerülete, igen szép számmal laknak már itten üze mi munkások is. Ezt a kerületet nagyon sokan mint a legreakciósabb kerületet emlegették a választásokig. A választásokon azonban a krisztinavárosiak megmutatták igazi énjüket: a Népfontra szavazott a választók 98 százaléka! Ez is azt mutatja, hogy a mult választás óta valóban sokat tanultak a kerület lakói.

Mindennoi problémák

Természetesen ennek a kerületnek is megvannak a maga mindennapi problémái. Hallgassuk meg csak, hogyan beszélnek ezekről a kérdésekről a háziasszonyok.

— Az I. kerületben 15—20 százalékkal drágábban lehet beszerezni azt az árut, amit más kerületekben vásá-

rsarnokokban szereznek be napról-napra asszonytársaink — mondják. — Régóta kérjük, legyen nekünk is vásárcsarnokunk, hozzák helyre a Krisztina-piacot, mert ennek hiányában egyes lelkiismeretlen kereskedők úgy „vágunk“ bennünket, ahogy kedvük tartja. Amikor más kerületekben bőven lehet kapni tojást 65 fillérért, itt pult alól adják 75—80 fillérért. Amikor mindenütt 1.50 forint volt a citrom, a mi kereskedőink 2.80 forintot kértek azért. A gyümölcs 30—80 fillérral mindig drágább, tej, vaj, tojás és tőrő pedig igen gyakran nincs elegendő, ugyanakkor a többi kerületben

mindenütt hiánytalanul be lehet beszerezni. Az az áru, amit mi 15—20 százalékkal drágábban veszünk meg reggelenként, silány áru, mert ide csak a délelőtti órákban érkezik meg az az-napi szállítmány, akkorára pedig nekünk már igen gyakran be kell vásárolni a régi áruból, ha ebédet akarunk főzni. Gyakori még mifelénk az árukapcsolás. Nyolc hónap óta igéri a KÖZERT, hogy a Krisztina-tér 1. számú házban megnyitja végre az igazán gyönyörűnek ígérkező fiókját. Nagy szükségünk lenne már erre az üzletre, mert valamennyire pótolná a Krisztina-piacot.

A tudomány fellegvára lesz a Vár

Főleg az újjáépítés eredményei voltak azok, amelyek meggyógyították a sebzett lelkeket is. Bizalommal, erős hittel néznek a jövőbe a krisztinavárosiak és büszkén mondogatják:

— Az öt éves terv során a tudomány fellegvára lesz a Vár!

Igen, a három éves terv eddigi eredményei visszaadták a krisztinavárosiak hitét is. Hísznek az öt éves tervben, amelynek során új városképet kap nemcsak a Krisztina, de maga a Vár is. Megtörténik a Mátyás-templom renoválása, a Krisztina-téri templom és a tabáni templom helyreállítása is. Néhány multat sirató pol-

gárt leszámítva, mindenki lelkesebben végzi már munkáját, mint végezte egy évvel ezelőtt. Ez a nagy lendület azt mutatja, hogy a krisztinavárosiak akarnak és tudnak is dolgozni a szebb jövőért. A költő szavait idézik:

Feledd, feledd a multat
A gond nem jóbarát...

Amikor Budapest legromosabb kerületében is napról-napra épül és szépül a jövő, amikor kőművespallér dudorász lépten-nyomon az utcán, valóban nem „jóbarát“ a mult.

Már a Krisztinaváros is bizakodó szemmel tekint a jövőbe!